

Stalingraddan bir manzara ve Almanların bu şehri dövmek üzere imal ettikleri yeni toplardan Birinin namlusunun cepheden görünüşü

Yarınki dünyada Rusyanın rolü

Litvinofun bir mesajı

"Sovyetler birliği müttefiklerle yüzde yüz işbirliği yapacak,"

Nevyork 26 (A.A.) — Matbuata hitab eden bir mesajında Sovyetler Birliğinin Amerika sefiri Litvinof, Sovyetler Birliğinin dünyanın müttefik yapıları ve bütün memleketlerde şahsi hakların muhafazası için müttefiklerle yüzde yüz nispetinde işbirliği yapacağını bildirmiştir. (Devamı 5 inci sayfada)

Üçlü paktın yıldönümü

Alman ve İtalyan Hariciye Nazırlarının nutukları

Berlin 26 (A.A.) — Üçlü paktın yıldönümü münasebetile radyoda bir nutuk veren Alman hariciyesi. (Devamı 5 inci sayfada)

HUBUBAT ALIM VE SATIMI

Borçlandırılan hububatın yüzde yetmiş beşini teslim eden yerlerde alm ve satım serbest

Ankara 26 (A.A.) — Öğrendiğimize göre, bazı kaza ve nahiyelerde hükümetçe borçlandırılan hububatın. (Devamı 5 inci sayfada)

Stalingradda Parti binalarını Almanlar zaptettiler

Terek üzerinde Sovyetlerin birkaç kuvvetli mevzii yarıldı

Moskova stratejik ehemmiyette bir mevziin işgal edildiğini bildiriyor

Alman ve Sovyet tebliğleri

Berlin 26 (A.A.) — Alman romorköre bombalar isabet ettirdi. (Devamı 5 inci sayfada)

Stalingrad muharebesinde Alman kuvvetleri, inadlı muharebe neticesinde Volga civarında bulunan parti binalarını düşmandan almışlar, düşmanın şimal kıld mevziine karşı yaptığı şarjta taarruzlarını geri atmışlar ve bu arada 31 tank tahrib etmişlerdir. Gece hücumlarında muharebe tayyarelerimiz, Ejdorhan şehri. (Devamı 5 inci sayfada)

Askerî vaziyet

Almanlar kış bastırmadan önce bütün Kafkasyayı işgal edebilecekler mi?

Yazan: Emekli General K. D.

Dünkü Alman resmi tebliğinin ilk cümlesi Kafkasların şimali garbi kısmile Terek mntakasında Alman ve müttefik kuvvetlerin Alman hava kuvvetlerinin de çok müessir müzaheretile kuvvetle tahkim edilmiş müteaddid Sovyet mevziini yardıklarını ve Kafkasyanın Karadeniz sahilleri önünde Alman hücumbot-

ların Sovyetlerin 2000 tonluk bir petrol gemileriyle 1500 tonluk bir nakliye gemilerini batırdıklarından bahistir.

Bu cümle ilk bakışta birçok müphem noktalarla dolu gibi görünmektedir. Fakat, hemen bir haftadanberi Almanların resmi haberlerine inzimam eden hususları. (Devamı 4/2 de)

Hayır, bu resimler film sahneleri değildir

Amerikada herkesle beraber sinema yıldızları da asker oluyorlar. İşte solda birbaşı Lewis Stone bir yüzbaşı ve bir mülazimle konuşuyor, ortada Amerikan bahriyesinin yeni asteğmeni Douglas Fairbank, sağda bir asker. (Devamı 5 inci sayfada)

İlk dil kurultayının 10 uncu yıldönümü

Dün bütün memlekette toplantılar yapıldı

Ankara Maarif Vekili ve dil kurumu azaları At türkün muvakkat kabrini ziyaret ederek çelenk koydular

İhtikârla mücadele

Parti nahiye kongresinde bir bayanın dileği

"Bir vurguncuyu asalım, bakınız p halı k nasıl ön enir,"

Ankara 26 (Hususi) — Bugün Yenişehir Cümhuriyet Halk Partisi nahiye kongresi toplanmış ve kongrede fiatların yükselmesi, ihtikârla mücadele işi ve Ankara mesken meselesi gibi üç esaslı mesele uzun müzakere ve münakaşa vesilesi olmuştur. Kongrede bir bayan ihtikârla şiddetle mücadele lüzumunu ileriye sürerek ezcümle demiştir ki: "— Vurgunculara verilmekte olan cezaların şiddetlendirilmesini, hattâ ölümlü cezasının kabulünü istiyorum. Bir vurguncuyu asalım, teşhir edelim, bakınız pahallık nasıl önlenir."

Hariciye Vekilimize dün ikinci bir ameliyat yapıldı

Vekilin sıhhi durumu iyidir

Ankara 26 (A.A.) — Hariciye Vekili Numan Menemenci-oğluya Profesör Sawyerbruch tarafından birincinin mütemmimi olmak üzere bugün öğleden evvel ikinci bir ameliyat daha yapılmıştır. Hastanın sıhhi durumu iyidir.

Memurlara tercihan kömür verilmesine dair talimatname

Ankara 26 (Hususi) — İstanbulda bulunan devlet memurlarile devlete bağlı müessese ve teşekküller memur ve müstahdemlerine tercihan kömür verilmesi hakkındaki talimatname: Ev sobaları için kışlık kömürünü almak üzere kömür satış ve tevzi müesseselerinin İstanbul bürosuna beyanname ile müracaat etmiş olanların istedikleri. (Devamı 5 inci sayfada)

Bir ana çıldırarak yavrusunu boğdu

İzmir 26 (Hususi) — Şehrimize bağlı Bahçecik nahiyesinin Döngel köyünde müthiş bir faciye işlenmiş, genç bir anne henüz 3 yaşında bulunan yavrusunu öldürmüştür. (Devamı 5 inci sayfada)

Ankara Foto munabirimizin tayyare ile yolladığı resim: Maarif Vekili ile Dil Kurumu merkez heyeti azaları Atatürkün manevi huzurunda

(Prof. Sadi Irmak) ın şayanı dikkat bir konferansı

Dil inkılabının onuncu yıldönümü münasebetile memleketin her tarafında olduğu gibi dün şehrimizde de toplantılar yapılmış, inkılabın ehemmiyeti üzerinde durulmuş tur.

Atatürk bundan 10 yıl önce mütehasıslardan müteşekkil ilk Dil Kurultayını Dolmabahçe sarayında toplamış ve tarihi direktiflerini orada vermişti. Bugün dil inkılabımız Millî Şefimiz İnönünün himayelerinde en olgun bir devrini idrak

Profesör Sadi Irmak dün geceyelerinde en olgun bir devrini idrak Eminönü Halkevinde konferans verirken (Devamı sayfa 4/1 de)

Büyük Amiral Barbarosu bugün merasimle anıyoruz

Millî gururlarımız arasında birinci safta gelen kahraman denizci için tertib edilen merasim saat 10 da başladı

Büyük Türk denizcisi Barbarosun hatırasını tazir için hazırlanan ihtifale bu sabah saat 10 da Barbaros türbesi önünde deniz bandosunun çaldığı İstiklal marşıyla başlanmıştır. İstiklal marşı çalınırken limanda bulunan bütün vapurlar düdükle çalarak aziz ölüyü selâmlamışlar ve bu sırada Barbaros zamanındaki kıyafetleri taşıyan erler tarafından direğe şanlı bayrağımız çekilmiştir.

Gazetemiz makineye verildiği sırada vilâyet, İstanbul kumandanlığı, donanma komutanlığı, (Devamı 5 inci sayfada)

— Acaba sizde zırruk kadar insaf var mı?

Hergün

Bizim derdimiz
Yalnız fiat
Meselesinden ibarettir

Ekrem Uşaklıgil

Meslekdaşlarımızdan biri Balıkpazarında dolaşmış, hatırına gelen her maddeyi sormuş, istediği her maddeyi bulmuş:

— Sen paradan haber ver, diyor.

Allaha şükür sükün, emniyet, huzur bakımından dünya cenneti olan Türk yurdu varlık bakımından da dünya cennetidir.

İçimizde sıkıntıya düşen, alıştığı yiyeceğin çeşidini değiştiren, kendi kendine bazı tahdidler yapan çok oldu, fakat benzi gıdasızlıktan sararmış, kıyafeti perişan vatandaşı Allaha şükür görmedik. İnşallah hiç görmeyeceğiz, bizim derdimiz harb halinde bulunan memleketlerden çoğunun aksine olarak pahalılıktan doğuyor. Bütün meşgalemizi de derdin çaresi üzerinde düşünmek teşkil ediyor.

Muharebenin ilk yılında bu faciyanın çıkmasına insanlık bakımından çok üzülmeyle beraber bir teselli noktası arıyarak bizim için ekonomi sahasında müstesna bir fırsat olabileceğini düşünmüş, düşündüğümüzü de yazmıştık. Türk yurdu için bir altın devri, üç beş ay içinde temelleri atılmış bir endüstri devri tasavvur ediyorduk, yalnız hayal ile hakikatin arasında mesafe büyüklüğünün derecesini ölçmeye imkân bulduk, bugün yokluğa değil, pahalılığa karşı çare aramakla meşgulüz.

Aranan çare ilk dakikada bulunmamış, söylenmemiş değil, bir ağızdan:

— Toprak mahsullerimizi arttırmalıyız, diyoruz.

Doğru bir düşünce, fakat. Toprak mahsulleri fabrika mahsullerine benzemez, fabrika bir defa kurulduktan sonra üç ekleple günün 24 saatinde çalışır, toprak mahsulü toprağın üstüne çıkmadan altında altı ay bekleyecektir.

Sabırsızlanmıyalım ve kendimizi hayal sukutuna kaptırmıyalım. Saraçoğlu kabinesinin aldığı karar çok doğru, çok yerindedir. Mahsulü artırma bakımından önümüzdeki mahsul yılında mutlaka tesirini gösterecektir. Ancak mahsulün istihsal mntakasında artması yetmez, istihlak mntakasına gelmesi de lazımdır.

Biz, «bize benzeriz» Türkiye Avrupanın hiç bir memleketi ile mukayese kabul etmez.

Köylümüzün fazla ekmesi serbest kalmasına, ektiğini satması da heves duymasına bağlıdır.

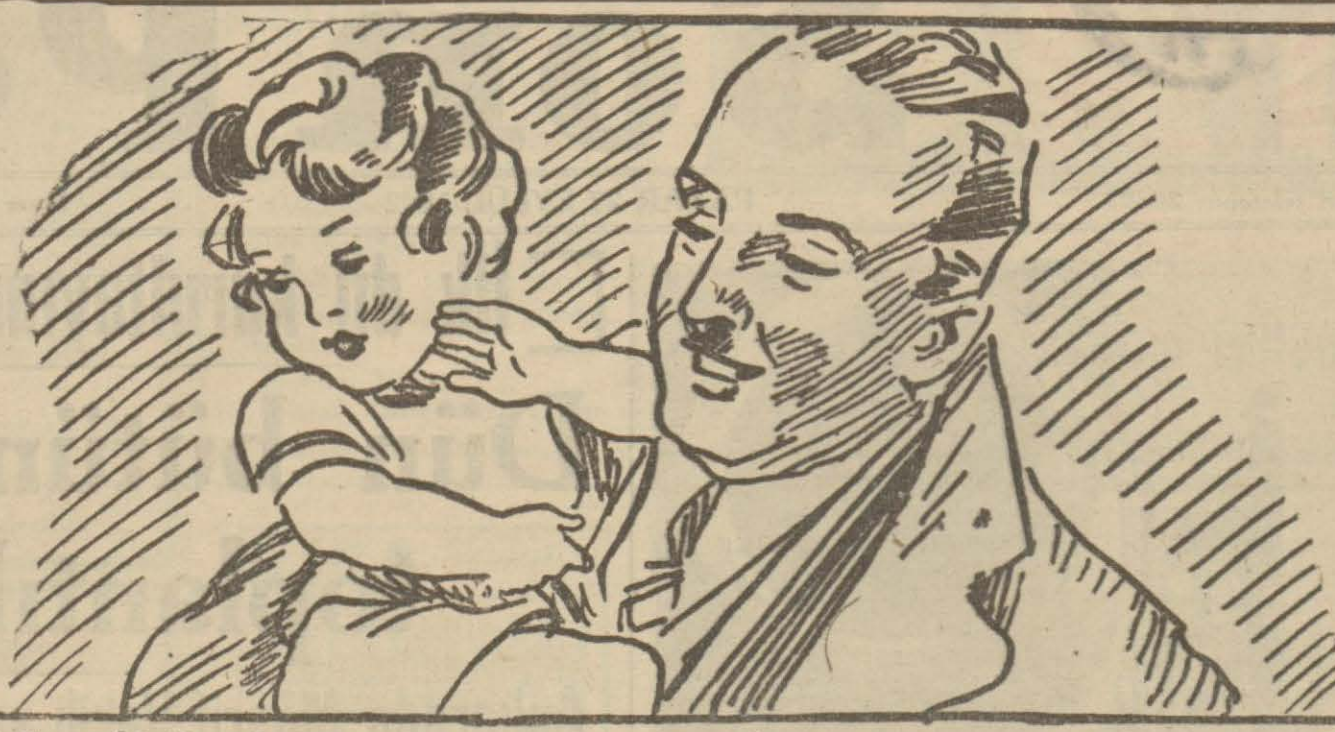
Saraçoğlu hükümeti geçenlerde çok doğru ve çok yerinde olarak aldığı kararla köylüyü fazla ekmiye sevketti, şimdi mesele dönüp dolaşık köylüyü ektiği mahsulü biçtiği zaman derhal satmaya heveslendirmenin çarelerini bulmaya dayanmıştır. Bu çareler nasıl bulunabilir? İşte meselesinin ikinci istifhamı bu noktadadır.

Bazıları pahalılığın yalnız İstanbulda olduğunu sanıyorlar. Bu bir hatırdır.

Pahalılık İstanbulda başlamış,

TAKVİM		Eylül	
Rumi sene 1388	27	Arabi sene 1361	
Eylül 14	Pazar	Hızır	
	Resmî sene 1942	145	
GÖNEŞ		İMSAK	
S. D.	Ramazan	S. D.	
6 53	16	5 13	
11 58		10 13	
	Öğle	İkindi	Akşam
S. D.	S. D.	S. D.	Yatsı
V. 13 05	16 16	18 59	20 42
E. 6 05	9 27	12 —	1 31

Resimli Makale:

Bir baba için hayatta en büyük zevk çocuktur. Bir babaya hayatta en büyük acı da yine çocuktan gelir.

Çocuk gelişme şekilleri azim, irade, bilgi haricinde binbir tesadüfün lütfü veya kahrına bağlı bir tohumdur.

Şehir Haberleri

Lâstiksizlikten kamyon taksileri çalışamıyacaklar mı?

Lâstik mevcut olduğu halde taşıradan gelecek listelerin beklenmesi ihtiyaç sahiplerini mükül mekhide bıraktı, bunlar Ticaret Vekâletine müracaata karar verdiler

Şehrimizde otomobil lâstığı ihtiyacı olanlara bütün kanuni formaliteler tamamlandığı halde birkaç zamandanberi lâstik ve rilmemektedir. Öğrendiğimize göre Ticaret ofisi Anadolu vilâyetlerinden gelecek ihtiyaç listelerini beklemek yüzünden tevziyatı yapmamakta ve alâkadarlar tevziyata ancak bütün taşıra listeleri tamamlandıktan sonra başlanabileceğini söylemektedirler. Bu vaziyet karşısında kamyon ve taksit sahipleri lâstik verilmezse bundan böyle çalışamayacaklarını Ticaret Vekâletine bildir-meğe karar vermişlerdir.

Bulgar ticaret heyeti gitti

Bir müddettenberi alâkadar larla şehrimizde ve Ankarada bazı temaslar yapmış bulunan Bulgar ticaret heyeti dün akşam Bulgaristan dönmüştür. Ticaret heyetini, şehrimizdeki alâkadar mehafili temsil eden bazı zevat, ve Bulgaristan elçiliği erkânı uğurlamışlardır.

Ticaret Ofisi de dün öğleyin Taksim Belediye gazinosunda heyet şerefine bir ziyafet vermiştir.

Askerlik işleri

339 doğumlular çağrılıyor

Üsküdar Askerlik Dairesinden:

1 — 339 doğumlu ve bu doğumlu larla muameleye tâbi erat muvazaflık hizmetlerini yapmak üzere silâh altına alınacaktır.

2 — Şubelerde toplanma günü, 19/1. ilaiteşrin/942 Pazartesi günüdür.

Yenililerin mensub oldukları şubelere yabancılara da sora yoklamalarını yapırdıkları şubelere müracaat etmeleri lazımdır.

Emekli subay ve memurlar çağırılıyor

Eminönü Yerli As. Ş. den: Şubede kayıtlı emekli subay ve memurlarla mahallelerin kısa bir zamanda mübave müracaatları.

fakat çok geçmeden kumanda köprüsü köye intikal etmiştir. Bugün de toprağı ekerek mahsulünü piyasaya sevketmekte muadelenin mirhak noktası köydür.

Köy fiati ile İstanbul fiati arasındaki fark kısmen nakil masraflarının fazlalığından, kısmen de tüccarın fırsattan istifade ederek yağmur yağarken küpünü doldurmak istemesinden doğuyor. Bu mesele halledilebilir, edilmelidir, fakat ne de olsa ikinci derecede bir meseledir. Esas köy de başlıyan pahalılığı durdurmaktadır.

Ekrem Uşaklıgil

Mahrukat ofisi müesseselerle halka odun ve odun kömürünü nasıl dağıtacak?

Halka odun ve odun kömürü mahalle birliklerinden alınacak dört koponlu karnelerle tayin edilen günlerde verilecek

Mahrukat Ofisi resmî daire ve müesseselere, muhtelif hususî müesseselere, memurlara, müstahdemlere ve halka odun, odun kömürünü nasıl tevzi edeceğini kararlaştırmıştır. Tesbit edilen esasları yazıyoruz:

1 — Resmî daireler ve müesseseler:

A — Resmî daireler ve müesseseler odun ve odun kömürü ihtiyaçlarını Ofisten alacakları (1) numaralı nümuneye göre dolduracakları liste ile 10 ilaiteşrin 942 tarihine kadar Yenicaimde Mısırcıarış yanından Makuliyen hanında bulunan Ofis Umum Müdürlüğüne bildireceklerdir.

B — Bu daireler ve müesseseler odun ve odun kömürü ihtiyaçları için münakasa ilân edecekler ve Ofisin odun ve kömür fiyatlarını eksiltmede esas tutacaklardır.

C — Münakasa sonunda odun ve odun kömürü tedarik edemeyen daire ve müesseseler Ofisle temasa geçerek ihtiyaçlarını Ofise Birlikte alacakları kararlarla temin etmiş olacaklardır.

2 — Fırıncılar, Hamamcılar ve emsali müesseseler:

A — Fırıncı ve hamamcı gibi meslek erbabına müesseseleri için Ofisten verilecek mahrukat için bu müesseselerin mensub oldukları cemiyetler Ofisle temasa geçecek ve ihtiyaç listeleri (2) numaralı nümunesine Ofisten aldırıp 10 ilaiteşrin 942 tarihine kadar Ofise tevdi etmiş olacaklardır. Bu listeler Ofise cemiyetlere bildirilecek miktarlara ve depolara göre tertib edilecek ve ihtiyaç fazlaları piyasadan temin olunacaktır.

B — Bu müesseselere verilecek odunların bedelleri cemiyet tarafın-

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

İzmir gazetelerinden birinde «Çelebi böyle otur...» başlığı ile şu fıkrâ çıkmıştır:

«Eylülün 26 nın rastlayan Cumartesi günü, birinci dil kurultayının onuncu yıldönümüdür.

Son gelen İstanbul gazetelerinde oradaki halkevlerin den birinin bu hususta hazırlanmış olduğu program gözümüze ilişti ki aynıyle şöyledir:

1 — İstiklâl marşı,
2 — Birkaç söz (!)
3 — Kılıç - kalkan gösterisi,
4 — Millî oyunlar: Ege, Karadeniz, cenub ve doğu oyunları.

Bu programın dil davamızla ne münasebeti olduğunu anlıyamadık. Lütfen söylenecek «birkaç» sözün de neye dair olacağı belli değil. Haydi, dil, dil devrimine dair olacağını kabul edelim. Fakat asıl gayeyi böyle ikinci, üçüncü safa terkedip de, çeşid çeşid ve bol bol oyunlarla «Dil bayramı»nın «Zil bayramı»na çevrilmesini - ne yalan söyleyelim? - Hiç de hoş görmedik.

Hem de kültür üstünlüğünü kimseye vermek istemeyen İstanbul tam ortaklık yerindedir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Hayatın meyvası..

Sabahtan Sabaha:

Turfanda bir su' h
İçin bile mevsim
Elverişli d'gilse d ...

Burhan Cahid

Turfandanın lezzeti başkadır. Eski ağza yeni taam tekerlemesile ağza atılan taze meyvanın tadı kekremsi olmasın rağmen hoşdur. Kış içinde çilek, yaz ortasında mandalina ağız sulandırır.

Amerika cumburreisi zarif, nükte meraklısı, hoş hikâye söylemekten zevk duyan zeki bir zattır. Ve böyle olduğunu son nutku ile bir daha anlattı, sulhten bahsetti.

Bu sulh gerçe hâdiselerin mahsulü sulh değildir. Amerikan grubu tarafından kazanılacak bir harbin sulhudur. Bu kanaate göre Ruzvelt sulh masasında Amerikanın ağır basacağını şimdiden ilân etmektedir.

Bağdad kadısının İstanbuldan şeyhislâmlık müjdesini getiren Tatarâğasına:

— Söyle Tatarâğası, yalan olduğunu biliyorum amma, söyle hoşuma gidiyor!

Dediği gibi biz de bütün bu sulh haberlerinin mevsimsiz olduğunu bildiğimiz halde hoşumuza gidiyor. Çünkü üç yıldır huzur alamıyan dünya muharebesinin insanlığa ve medeniyete çok zararlar verdiğini görüyoruz. Yaşadığımız tarih devri cemiyetlerin ve insanların birbirine destek olmadan refah ve huzur bulamayacakları bir devirdir. Hatâ kıt'alar arasındaki ictimai ve iktisadi temas ve münasebetlerin kesilmesi bile bu sükün ve emniyete engel oluyor. Amerikanın harbe müdahalesini Anglo Saksonluk sevgisinden ibaret sanmak gaflettir. Avrupa harbinin devamı ve akla gelen neticeleri Amerikanın ülkeler ve milletler arasındaki iktisadi vaziyeti tehlikeye düşürdüğü içindir ki Vaşington, ana kanununu bozarak harbe silâhla girmek zorunda kaldı.

Amerikanın Avrupa harbine girmesi, Rusyada müdafaanın yaması muhakkak ki Alman yaza (Münih) konuşmalarında cesaret veren yıldırım harbini felce uğratmıştır. Bugün dördüncü yıla giren harb gene (Münih)de İngilizlere ümid ve cesaret veren yıpratma sistemini vaziyete hâkim kılmıştır. Yıpratma kuvvetin Rus ve Alman kuvvetleri olduğuna göre henüz Avrupa harbine ayak atmamış olan Amerikanın da bundan cesaret alarak sulhdan bahsetmesi ve sulh masasında ağır basacağını söylemesi tabiidir.

Bugün Stalingrad cehenneminde yanılan yarın Step buzları içinde donabilirler. Çünkü Avrupanın birbirine denk iki gettin kuvveti boğazlaşıyor ve yenilemiyorlar. Fizik kaidesi değişmez. Müsavî kuvvetlerin mücadelesini müsavî yıpratma ile neticelenir. Halbuki Anglo Sakson dünyası nüfus kesafeti, servet üstünlüğü ve kendini gösteren hava hâkimiyeti ile turfandalığını muhafaza etmektedir.

Görünen vaziyet bu olduğuna göre Amerikanın sulhdan ve sulh masasında ağır basacak kudretinden bahsetmesini tabii görmek lazımdır. Bu harbde bütün müstemlekelerini kaptırdığı halde büyük Akdeniz imparatorluğu iddiasından vazgeçmeyen İtalya zafer meyvalarından bahsettikten sonra bütün kuvvetile harbe fiilen girmeye hazırlanan Amerikanın bu iddiası neden tabii görülmesin! Burhan Cahid

Maarif müdürü döndü

Bir müddettenberi şehrimize aid muhtelif maarif meseleleri etrafında Ankarada Maarif Vekilliği ile temaslarda bulunan maarif müdürü Adil Binal, dün şehrimize avdet etmiştir.

Az kullanıldığı halde fazla yazan havagazi saati

İstanbul Telefon direktör - lüğü muhasebecisi, okuyucularımızdan Ferid Can yazıyor:

«İki buçuk seneye yakın bir zamandanberi İstanbul havagazi şirketinin 8028 tesisat numarasına kaydılı aboneyim; ailem efvadi bir refikam ve bir de bir yaşındaki çocuğumdan ibarettir. Çocuğumun küçük olması hasebile abonesi olduğum lokantadan gelen yemeğe ilâveten iki ayda ancak 30 tencere yemek pişirilmektedir. Çocuğumun geçirdiği rahatsızlık dolayısıyla son iki ay zarfında çamaşır yıkanmadığı gibi buna takaddüm eden iki ayda da belli başlı çamaşır yıkanmış değildir; ve bu dört ay zarfında da evvelce olduğu gibi gün aşırı banyo da yapılmamıştır. Son iki ay (Ağustos ve Eylül 942) ayında dahi beş defa (15-20) kilo sudan mürekkebi) banyo yapılabilmis - tir.

Havagazinde yapılan bu işlere mukabil evvelce gaz sarfiyatı 60-70 metre küp olduğuna ve evimde fazla gaz sarfiyatı icab ettirilecek bir vaziyet bulunmadığına göre aynı işin devam ettiği müteakib aylarda gaz sarfiyatı aşağı yukarı ufak bir farkla bu miktara yakın olması icab eden nisbet kabul etmiyeycek derecede artmış olması dolayısıyla şirkete ve şirket memurlarına şikâyet edildiği halde şikâyetim hiç bir semere vermemiştir. Ağustos 942 ayı ilk haftasında havagazi parası olarak 15 liraya yakın bir para tediye ettim. 22/Eylül/942 tarihinde evime gelen şirket memurunun saat üzerinde yaptığı tetkikat neticesinde gaz sarfiyatının 122 metre küp olduğunu gösterir ihbarnameyi bırakmıştır.

Yukarıda arzettiğim şartlar dahilinde bu kadar sarfiyat nasıl yapılmış? Esasen vaziyeti hazıranın doğurduğu buhran yüzünden geçim hususunda birçok müşkülâta katlanan halktan şirketin fazulü ve indî sebepleri ileri sürerek haksız para almakta devam etmesi doğru mudur?»

Açık teşekkür

Refikamın hastahâgma teşhis ve tedavisi zarurî olan mühim bir ameliyatı sür'at ve muvaffakiyetle yapan Deniz Hastanesi Doğum ve Kadın Hastalıkları mütehassısı Doktor Şerif Çanğaya ve asistanı Doktor Sadı ile, bakanlıkta büyük ihtimam gösteren Deniz Hastanesi Dahiliye ve Nisaiye servisleri hemşirelerine teşekkürü bir borç bilirim. Yedek muhabere Teğmen Hakkı Akverdi

«Son Posta» nun tarihi tetrikası: 66

PATRONA

HALİLİN AKİBETİ

Aman yarabbil... Kethüda Mustafa Beyin yüreği birdenbire oynadı. Patrona meclis sofasına girecek yerde Halil pehlivan ve otuz üç serdengeçtinin bulundukları oda kapısına doğru gidiyordu!

Mustafa Bey seğirdip acele önüne geçti:

— O yana değil ağa yoldaş!

Diye kekeleydi. Patrona sağ elini kara kulaklı pala sapına dayayarak bir ayağını ileriye atıp kaykıldı:

— Ya, bundan gidilmez mi?

İbrahim ağa çoktan sıvışmıştı. Mustafa Bey bir an için Patronanın her şeyi bildiği zehabına kapıldı. Evet, bu cesur ve tilki kadar kurnaz adam her şeyi bilmemiş olsaydı, neden yüzlerce süvari ile vezir sarayını sarsın, neden iki azılı ayaktaşı «Muslu» ve «Ali» yi içeriye sokmayı dışarıda, avluda bıraksındı? Demek «avlayalım derken avlanacaklardı!»

Kethüdanın diz bağları çözülmüş gibiydi. Ya, şimdi Patrona kapıya hücum edip açarsa, ya, içeridekiler ürküp dal kılıç dışarıya uğrarlarsa?.. Mustafa Bey bütün soğukkanlılığını toparlayarak Patronanın yanına sokulup kekeleydi:

— Onda harem ve «namahrem» var ağa yoldaşım!

Patrona gözlerini açtı:

— Harem kapısı mıdır?

— Belki, hareme geçilen kapıdır.

Halil yüzünü buruşturarak sert sert çıkıştı:

— Bre bizim haremle işimiz yok. Vezir olıcak âdem kangî odadadır?

Mustafa Bey bütün ağırlık bir anda üzerinden sıyrılıp kuş tüyü gibi hafif kalmış kadar bir uçarılık duydu:

— Veziriazam bubanız şundadır sultanım.

— Ya kapıları neden kapamışlar?

Kethüda ellerini ovuşturdu:

— Meşveret meclisidir. Konuşulan harice akseylememek için dür!

Halil cevabı makul bulduğu için seslenmeden gösterilen kapıya doğru yürüdü. Mustafa Bey de kapıları ardına kadar açtı: İçerisi sıra ile oturan sarıklı ve sakallı her cinsten adamlarla doluydu. Patrona Halil kapı eşiğine dimdik dikilerek gözlerini tâ.. karşıda oturan sadrazamanın gözlerine mıhlayıp, yüksek sesle şök gürleri gibi gümbürdedi:

— Bizî davet eylemişsiz, A-cem üzerine sefer söyleşilecektir deyü geldik!

Bir adım attı. Odadakiler zem breklenmiş gibi ayağa kalktılar. Patrona gözlerini mecliste bulunanların hepsi üzerinde ayrı ayrı gezdirdikten sonra kendisinin kazasker yaptırdığı Zülâli Hasan efendiye görünce gülümsedi. İstanbul kadısı tayin ettiği Deli İbrahim hoca da oradaydı. Patrona kimseye ehemmiyet vermeden doğru müderris deli ho-

caya gitti, elini öpüp yüksek sesle söyledi:

— Baka benim bubam, zati şerifiniz ve Zülâli efendi bubamız bunda bulunmasa idünüz gerü dönecek idük! [Meclis kapısından içeriye dolan kendi silâhşörlerine döndü.] Baka yoldaşım, kapıyı muhkem tutup bir yana kıpranman!

Kethüda Mustafa Bey ile çavuşbaşı Patrona Halilin koltuklarına girdiler, boşta kalan ellerile ardında Halil pehlivanın saklı bulunduğu geçme kapı önüne gelen tarafı işaret ettiler:

— Buyurun, şöyle teşrif eylen!

Hep birlikte birkaç adım attılar, geçme kapı önüne gelen yerde kırmızı bir ihram yayıydı. Bu ihramlar pek hatırlı adamlar için serilirdi. Patrona ihram başında durup tam karşısına gelen geçme kapıya dik dik bakmağa başladı.

(Arkası var)

İstanbul Telefon Müdürlüğünden:

İstanbulda Akşarayda yapılacak 116949.86 lira keşif bedelli telefon santral binası inşaatı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 9/10/1942 tarihinde müsadir Cuma günü saat 15 de İstanbul Tahlika Kaleli merkez binamızda toplanacak alım sırtın komisyonu huzurunda yapılacaktır. Bu işe ald mukavele, eksiltme, bayındır işleri genel, hususi ve fenni şartnameleri, proje, keşif hülâsası ile diğer evrak 585 kuruş mukabilli her gün Levazım dairemizden alınabilir. Muvakkal teminatı 7097.49 liradır. İsteklilerin teklif mektupları ve en az yüz bin liralık buna benzer bir bina inşa ettiklerine dair vesika ve Ticaret Odası vesikasını havi kapalı zarflarını mezkûr tarihte saat 14 e kadar satın alma komisyonuna vermeleri lazımdır. (10215)

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesinden:

Yedek Tbb. Tğm. Hasan Fevzi oğlu Reşad	39174
Yedek P. teğmen Cafer	49222
Yedek P. teğmen Hüseyin oğlu Hasbi Karahasan	50233
Dmy. Tğm. Cemil Ünal	
Tbb. Tğm. Sadı Yedievli	
Nakliye Tğm İzzet oğlu Arif Hikmet Beton	16686
Tbb. Yzb. Ohanes oğlu Toros Balıkcıyan	36792
Top. Tğm. Yahya oğlu Adil Soyur	50463
Emekli Top. Yzb. Rasim Akbaşar	328/41.C

Yukarıda isimleri yazılı yedek subayların acele şubemize müracaatları ilân olunur. «1243» «10365»

«Son Posta» nun edebî romanı: 120

Erkeği Kadının Yarattır

YAZAN: NUSRET SAFA COŞKUN

Terden alınma yapışan saçlarını, geriye doğru iterek, bu coşkun takdir gösterisine, acele selâm veriyor. Maksadı bir an evvel sahneden uzaklaşmaktır. Fakat, halk çıkmak istemiyor. Alkışlar aynı şiddetle devam ediyor. Tekrar sahneye sürüklenmiştir. Selâmlıyor. Fakat halk bırakmamağa ahtetmiştir.

Piyanonun başında..

Alkışlar duruyor, salon derin bir sessizlik içinde..

Ne çalacağını düşünüyor. Claude Debussy'den küçük bir arabesque çalıp, kalkmak iyi olacak. Fakat ya, Semahatle Füsunun ricaları..

Aynı eserle iki insana hitab etmek.. İkisine de ihanet, kendisine küçüklük gibi görünüyor. Fakat çare yok.. Semahate söz verdi. Füsün radyonun başında heyecanla bekliyor.

Anî karar:

— Çalmak lâzım!

«Beni seven bir kadın vardı» piyanonun tuşlarında dile gelmiştir. Bundan sonrası bir sis bulutu arkasında..

Rüyada gibi çalış..

Eserin aynı çılgınca tezahürat arasında bitişi..

Sahneyi dolduran çiçekler..

Bunların arasında, hayretle üzerinde durulan, Füsunun buketi. Tebrik için sahneye koşanlar. Gönülün, heyecanlı tebrikleri. Saadet Hanımın, apartıman götürmek için ısrarı.

Gönülle babasının çay içmek üzere evlerine davetleri.

İkisinden birini tercih..

Bir otomobilde, ablası, Gönül, kendi. Diğerinde, geri kalanlar..

Otomobil köşeyi kıvrılırken, Saadetin hareketsiz gölgesi..

Semahatlerin evi..

Semahatin solgun yüzünde mes'ud tebessümler görmek bah-tiyarlığı.

Etrafında Gönülün pervane gibi dolaşışı..

Adnan Beyle yeğeninin anti-pati gösterileri.

Gece yarısı otomobile köye dönüş..

Füsundan mektub!

Vedad Bey,

Konseriniz henüz bitti ve ben komşudan eve şimdi döndüm. Küçük ve yarı aydınlık odamda, heyecan içindeyim. Ooh, sizi Samsundan dinleyebilmek ne sadet! Hele konserinizin radyo ile yayılacağını duymak benim için ne büyük bir sürpriz oldu. Bu akşamki hislerimi kaybetmeden, sıcağı sıcağına, taptaze yazmak istiyorum. Hâlâ kulaklarım da harikulâde musikinizin akisleri var. Hayır, sanki sizi Samsundan dinlemedim. İstanbulda, tiyatrodan ve ablaların locasından daydım.

Gözlerimi yumdum. Alkışlar arasında sahneye gelişinizi, piyanonun başına oturuşunuzu, fragmızın eteğini taborenin arkasına atarak çalmağa hazırlanışınızı görür gibiydim. Konserin radyo ile verileceğini nasıl öğrendiğimi, o dakikada kalbimi durduran sevinci uzun uzun anlatacak olursam, sizi sıkarmıyım?

Karşımızdaki evde miralaylık tan mütekaid bir zat oturuyor. Bizimkilerle iyi konuşuyorlar. Ben yaşta bir de kızları var. Bu kızla öyle anlaştık ki.. yalnız lıktan ona sarıldım, hassas, zarif bir kızcağız. Birbirimizi bir dakika görmeden yapamıyoruz. Bugün öğleden evvel onlardaydım. Yemeğe bırakmadılar. Radyoyu açmışlardı. Spiker, akşam programını okurken, «Saat 21 de programımızı keserek, ... tiyatrosundan naklen san'at-kâr Vedadin piyano resitalini ve receğiz.» Deyince, çatal elinden düştü. Ağzımdaki lokma boğazıma tıkanıp. Bu sevincimi size anlatamam ve siz bu sadetin bü-

yüküğünü imkanı yok idrak edemezsiniz Vedad Bey! Sizi karşımda görmüş olsaydım bu kadar sevinebilirdim. «— Ne oluyorsun!» diye şaşırdılar. «— Beni kovsanız bu akşam gitmem, bu konseri mutlaka dinlemeliyim!» Dedim ve uzun uzun sizi anlattım. Hiç birine isminiz yabancı gelmedi. Bilhassa evin kızı Meliha, radyolarda çalınan eserlerinizden ve gazetelerde çıkan yazılardan sizi çok iyi tanıyor.

(Arkası var)

RADYO

PAZAR 27/9/1942

8.30: Saat ayarı, 8.32: Marşlar (Pl.), 8.40: Ajans haberleri, 8.55: Uvertür ve marşlar (Pl.), 12.30: Saat ayarı, 12.33: Karışık program (Pl.), 12.45: Ajans haberleri, 13: Şarkılar, türküler ve oyun havaları, 13.30: Müzik: Radyo salon orkestrası, 18: Saat ayarı, 18.03: Radyo dans orkestrası, 18.45: Fasıl heyeti, 19: (Ziraat saati), 19.15: Fasıl programının devamı, 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Serbest 10 dakika, 19.55: Şarkılar, 20.15: (Dinlenme saati), 20.30: Oda müzisi - C. Franck Sonata'sı, 21: (Evin saati), 21.15: Şarkı ve türküler, 21.50: Ankara sonbahar at koşularının ne'icelesi, 22: Şan soloları, Soprano Saadet İkesus, 22.30: Saat ayarı ve ajans haberleri.

Arkadaşlık duygusu

Okuduğunuz mekteb kitap tablalarını yeni ders yılında kitab alamyacak zavallı kardeşlerinize verilmek üzere Çocuk Esirgeme Kurumuna vermenizi Kurum saygile diler.

Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkezi

İlk dil kurultayının 10 uncu yıldönümü

(Baş tarafı 1 inci sayfada) etmiş bulunmaktadır.

Dün şehrimizin muhtelif Halkevlerinde yapılan toplantılarda bu vaziyet bir kere daha görülmüştür.

Beyoğlu Halkevinde

Saat 17.30 da Beyoğlu Halkevi tarafından Tepebaşı Belediye bahçesinde yapılan törene İstiklâl marşile başlanmıştır ve Halkevi azalarından bir genç tarafından dil bayramı hakkında bir konferans verilmiştir. Müteakiben, Ev azaları tarafından kılıç - kalkan gösterisi, Ege, Karadeniz, cenub ve doğu Anadolu oyunları oynanmıştır.

Eminönü Halkevinde

Gene bu yıldönümü münasebetile Eminönü Halkevi de zengin programlı bir toplantı tertib etmiştir.

20,30 da Eminönü Halkevinde yapılan toplantıya İstiklâl marşı ile başlanmış ve müteakiben profesör Dr. Sadi İrmak tarafından «Dil in-kilâbının mahiyeti» mevzulu bir konferans verilmiştir. Kalabalık bir halk kütlesi tarafından takib edilen bu konferansta, hatib ezümle demiştir ki:

Sadi İrmak'ın konferansı

«— Türk dili, bizim ana dili - miz olduğu için milli varlığımızın en mühim unsurudur.

Türk dili, 60 milyon insanın konuştuğu bir dil olduğu için aynı zamanda bir dünya meselesidir. Bu sebeble Atatürk'ün kutsal emriyle kurulan ilk Türk Kurultayının toplandığı günün yıldönümü olan bugün, Türk milleti için millî bir hâdise, dünya medeniyet ve ilmi için de önemli bir vaktayı hatırlatır.

Dilin bir millet varlığında en mühim bir unsur olduğu herkesçe bilinen bir gerçektir. Milletler çoğunun büyük felâketlerden sonra yeniden yaşamak hakkı kazanmak için âdetâ insiyakî bir halde ana dillerine dönerler.

Tarihimizin en büyük zaferlerinden birini kazanmış olan Atatürk göğsünde yaşattığı büyük Türk milletini yaratabilmek için bir Türk dili şuurunun doğmasına lüzum duydu. İşte ilk Kurultay bu hava içinde

kurulduğu gibi bundan sonra gelen dil çalışmaları da hep aynı dileğin ifadesidir. Milli Şefin dil davasına gösterdiği yakın ilginin sırrı da bundadır.

Bizim Türk diline olan sevgi ve imanımız yalnız millileşme şuurunun neticesi değildir. Türk dilinin kendi kıymetleri ve vasıfları da ona sevgi ve saygı besletecek bir kıratadır. Biliyoruz ki her dil muayyen bir espri ve zihniyeti en iyi ifade etmeğe yarıyabilir. Acaba Türk dilile hangi insani espri en büyük kudretle ifade edilebilmiştir? Bizce Türk dilinin en büyük kudreti dünyada hiç bir millete nasib olmıyan bir kudretle insan ruhunun realitelerini belirtmiş olmasıdır. Türkçe herşeyden evvel bir darbimeseller diler. Hiçbir yabancı dili hakir görmeden şunu iddia edebiliriz ki: Türkçenin ata sözleri karşısında başka dillerdeki ata sözleri pek yavan ve sathî kaktır. İnsan ruhunun en girdibadi tecellilerini Türk dili üç beş kelimele bir cümle içinde bir güneş ışığı altında imiş gibi aydınlatır.

Bana öyle geliyor ki Avrupalıların en çok sevilen ve sayılan bir milleti olmak için darbimeselimizi dünyaya öğretmek kâfi gelir. Çünkü Türk dili en büyük kudretini burada gösterir.

Türk diline olan sevgi ve güvenimizin başka bir sebebi onun büyük bir edebiyat ve ilim dili olmak kudretidir.

Hani bir hikâyeye vardır: Uluslararası bir toplantıda en büyük devlet hangisidir münakaşası yapılmış da gûya bir Osmanlı paşası şöyle demiş: «En büyük devlet Osmanlı devletidir. Çünkü dışından siz yersiniz, içinden biz yeriz hâlâ yitkamadık.»

Böyle bir söz söylenmiş mi bilmiyoruz. Fakat bu sözü Türk dili hakkında söylersek tam bir gerçeği ifade etmiş oluruz. Çünkü on asırdanberi türkçeyi içinden padişahlar, medreseler, hocalar, ekalliyetler, dışından zaptettiğimiz devletler, onların hâmilere ve imparatorluğumuzu yıkmak istiyen binbir hain kuvvet yemeğe uğraştığı halde Türk dili hâlâ ayakta durmaktadır. Yalnız ayakta değil osmanlıca denilen kabuk sıyrıldığı zaman altından bütün canlılığı yaşamaktadır. Türk

dilinin ne kadar şiddetli bir hayatıyetti olmalı ki padişahların, kalfelerin, medreselerin bütün teveccühüne mazhar olan arabca, acemce karıştığı bir osmanlıca karşısında öyle bir edebiyat yaratabilmiştir ki osmanlıcaya her bakımdan üstündür. Yunus Emrenin ağzındaki türkçe ile yarışabilecek hangi osmanlı şairi vardır? Türkçe aynı zamanda büyük bir ilim dilidir. Bu sözünü mübalâğalı görenler Tokadlı Mustafa efendinin Kanun tercümesi gibi ebedî kıymetli eserleri bir kere görmelidir. Bu kitaptan bugün hasretle aradığımız binlerce tıbbî terimin karşılığı hazır bulunmakta - dır.

Bütün ihmalkâr yağın bütün hayatıyetini koruyabilmiş bir Türk dili vardır. Bu dil fiillerinin, eklerinin köklerinin bolluğu bakımından dünyanın en büyük dillerinden birisidir. İlim ve felsefenin bütün nüanslarını ifade etmeğe Türk dilinin kendi bünyesinden yaratacağı kelime hazinesi kâfi gelecektir. Yeter ki biran evvel bu hazineye dönelim. Türk dilinin tabii gelişimine engel olacak bütün maniaları ortadan kaldıralım. Bence bu maniaların en mühimmi ve en sinsisi zararlı bir estetik görüştür. Bir eski Türk kolimesi veya Türk kökünden yeni yaratılan bir kelime ortaya çıktınca onu kendimizden bir parça gibi sevgi ile bağrımıza basacağımız yerde alışkanlıklarımıza fazla bağlı kalmıyor, yeni kelimeyi estetik bulamıyoruz. Bu görüşte ısrar edersek türkçenin zenginleşmesine imkân kalmaz. Öz türkçe kelimelerin tok ve erkek bir abengi vardır. Bizans müziklisinin izlerini saklıyan İstanbulcaya pek fazla bağlı kalmak bu tok ve erkek kelime musikimizi peltek ve yabancı gösteriyor. Kulağımıza dan, dan tesir yapan bir Alman kelimesi Almanca ve gümbür gümbür ses çıkararak bir Macar kelimesi Macarca en hoş bir ses gibi gelmektedir. Türkçenin tok ve erkek kelimeleri de Türkün kulağına en güzel tesir yapmalıdır. Yani psikolojimizi bu istikamete ayarlamak zorundayız. Milli dilin gelişmeye ikinci mâni: Türkçe terimlerin bugünkü kıtlığına bakarak dünyanın büyük dillerindeki sonsuz terim hazinesi-

ne yetişememek korkusundan geliyor. Sadece şunu bilmek lâzımdır. Hiç bir ilim ve felsefe terimi gökten inmez. Bunların hepsi salâhiyet tar ağızlar tarafından yaratılır Türk dili bu türlü kelime yaratmalarına en elverişli olan bir dildir. Nitekim son yıllarda bu yola giren bazı Türk bilimlerinin eserleri meydandadır. En güç bazı ilim şubeleri için şimdiden büyük bir terim hazinesi hazırlanmıştır. İşte bu söylediğim zorlukları yenmek, Türk dilinin ulusal ve beşerî vazifesine inantımızı tazelenmek için bugün toplanmış bulunuyoruz. Bu sebebledir ki bugün Türk milliyet ve insancılarının bir bayramıdır.»

Profesör Dr. Sadi İrmak'ın konferansından sonra, Alâeddin Ören, Adnan Ögüt, Neriman Kurtbay, Şevket Yüceeren, eski ve yeni dilden şiirler, nesir parçaları okumuşlar, eski ve yeni dili tebarüz ettiren iki pliyesi müteakib toplantıya son verilmiştir.

Şehremizi Halkevinde de, İstiklâl marşile merasime başlanmış; Ev reisi Mazhar Hasan Gürdilin açış nutkunu müteakib; Emin Âli «Dil in-kilâbının ehemmiyeti» mevzulu bir konferans vermiş; temsil kolu tarafından «Hünmetin oğlu» müzikli komedisi muvaffakiyetle temsil edilmiştir.

Diğer Halkevlerinde de toplantılar yapılmış; konferanslar; temsiller; konserler verilmiştir.

Atatürk'ün muvakkat kabrinde

Ankara 26 (A.A.) — Birinci Dil Kurultayının açılması ve dil devriminin başlaması tarihi olan 26 Eylül 1932 nin onuncu yıldönümü dolayısıyla bugün saat 10.30 da başta Maarif Vekili ve Türk Dil Kurumu başkanı Hasan Âli Yücel olduğu halde bütün Dil Kurumu mensubları Ebedî Şef Atatürk'ün muvakkat kabrini ziyaret etmişlerdir.

Heyet, dil devriminin büyük yapıcısı Atatürk'ün manevi huzurunda tâzim vakfesini yapmış ve muvakkat kabre Türk Dil Kurumu adına bir çelenk koymuştur.

Kurum sekreterinin nutku

Ankara 26 (A.A.) — Onuncu dil bayramı dolayısıyla bugün saat

Beşiktaş, F. B. ile karşılaşılıyor

(Baş tarafı 3/1 de)

bilir. Oyunu kazanma şansı daha fazla Süleymaniyede görülmektedir.

Vefa — I.Spor

Fenerbahçe sahasının cazibeyunu olarak Vefa - İstanbulspor maçı göze çarpmaktadır. İki takım arasındaki mücadelenin tarihi milli küme oyunlarında yer değiştirdikleri gündenberi başlamıştır. Onların her yaptıkları karşılaşma bu ruh içinde yapıldığı içindir ki çetin olmaktadır. Yeni mevsim lig oyunlarının henüz başlarında bulduğumuz şu sıradaki bu oyun işte bu bakımdan dolayı ehemmiyetlidir.

Şeref sahası maçları

Kasımpaşa — Davudpaşa

Birinci ligin yeni takımı, geçen hafta lig oyunlarının parlak bir zaferini tattı. Kasımpaşa karşısına aynı ümidle çıkacaklarına hiç şüphe yoktur. Kasımpaşanın bu zorlu çekişmeyi aynı şiddetle hissettiği muhakkaktır. Bu maç lige yarışı bir mücade-

19.45 de Türk Dil Kurumu sekreteri İbrahim Necmi Dilmen Ankara radyosunda bir söylev vermiştir.

Kurum sekreteri söylevini şu sözlerle sona erdirmiştir:

Çarpan yüreklerimizde iki büyük Türk dahisinin yüksek adları, birer devrim ve ilerleme anıtı olarak aksetmektedir.

Bunların birincisi, Türklüğü ölümlerden kurtararak ulusal Türk Cumhuriyetini kuran ve bütün devrimlerimizi yaratan Ebedî Şef Atatürktür.

Tarih içinde ölmez şeref büyüklüğü ile parlayan yüksek adını sonsuz rahmetlerle anarım.

İkincisi, bugünün ve yarının bütün verimli ilerlemelerini şaşırtıcı bir başarı ile yürüten, dünyanın kan ve ateş içinde sarsıldığı bir devirde yurdumuzu bir barış gül bahçesi halinde tutan, Millî Şefimiz, sevgili Cumhurbaşkimimiz İsmet İnönüdür.

Yüce katlarında sonsuz saygılar ve şükranlarla eğilirim.

lenin parlak bir nümunesi olacaktır. Avantajı Kasımpaşaya vermeğe biraz zaruret vardır.

Beşiktaş — Beykoz

Bu maç, geçen hafta başlıya ihtilâfın devamı ve Fenerbahçe ile Beşiktaşın hususî maç yapmaları kararı bakımından aynı bir ehemmiyet taşımaktadır. Beşiktaş bu lig maçını yaptığı saatte Kadıköyde Fenerbahçe ile karşılaşacaktır. Demek bugünkü Beykoz için mühim bir avantaj vardır. Çünkü Beşiktaş Kadıköyde Fenerbahçeye ful takımla, Şeref sahasında Beykoza da zayıf bir takımla çıkacaktır. Bu oyunun 1942-43 mevsimi lig oyunlarını şampiyona veyahud da para mücadelesi olarak geçecektir. Onun için Beşiktaşın aynı günde fakat başka başka sahalarda yapacağı oyunlar elbette entere sandır.

Ömer Besim

Galatasaray — Beyoğluspor

Galatasaray birinci futbol takımı bugün saat 15 de Beykoz sahasında Beyoğlusporla hususî bir maç yapacaktır. Almanyaya gidecek muhtelit takıma oyuncu verecek olan Galatasaray bu maça tam kadrosile çıkacaktır.

Galatasaray klübünden: Klübümüzün birinci takımı 27/9/94 Pazar günü Beykoz sahasında saat 17 de Beyoğluspor birinci takımı ile hususî bir maç yapacağından arzu eden Galatasaraylıların saat 14,15 de Köprüder Beykoza kalkacak vapurda bulunmaları.

Eskrim teşvik müsabakası

İstanbul Eskrim Ajanlığının dan:

1 — Bölgemiz birinci eskrim teşvik müsabakası 4/10/94 tarihinde yapılmıştır.

2 — Bu müsabakalara iştirak edeceklerin 30/9/94 tarihine kadar Dağdelen Klübünde Eskrim Ajanlığına müracaatları.

Son Posta matbaası:

Nesriye Müdürü. M. Sami Karayel SAHİBİ: A. Ekrem UŞAKLIGİL

Memleket haberleri

Gemlikte

Fazla yağmurlarda suların kasabayı istilâ etmesine sebep olan bir dere esaslı şekilde temizlenerek açıldı

Gemlik (Hususî) — Bundan dört ay önce vukua gelen büyük seylâb üzerine Gemlik kaymakamı İhsan Kılıç, şehri bu gibi vaziyetlerde su baskınından kurtarmak ve aynı zamanda, yurdun bu cennet köşesini sıtmadan tahlis için esesli tedbirler almış ve bu meyanda Gemlik şehrinin içinden geçerek denize dökülen İnmenik deresini temizletmiş, bu dereyi 3 metre derinlikte dokuz metre penişlikte şehir ahalisini mükellefiyete tâbi tutarak açmaya muvaffak olmuştur. Sekiz kilometre uzunluğunda açılan bu muazzam dere, son yağın yağmurda etraftaki suyu tamamen denize dökmüş, kat'iyen etrafta bir taşkınlık olmamıştır.

Bu derenin açılması aynı zamanda Gemliği çok eski bir derdi olan sitma mîletoblarının başlıca parazitlerini teşkil eden sıvrisineklerin barınma ve intişar etme sahası olmaktan da kurtarmıştır.

Diğer taraftan Gemliğin en esaslı caddelerinden birisi olan ve pek bozuk bulunan hükümet caddesinin kaldırımları tamir edilmişe başlanmıştır. Bu cadde hükümet konağının bulunduğu noktadan nehre indiği kısma kadar parke döşenmektedir.

İki yaban domuzu Edirne'nin içine kadar girdi

Edirne (Hususî) — Hudud mıntakasına yakın Karapınar ormanlarında vukubulan yangından ürkerak etrafa kaçışan yaban domuzlarından ikisi Saraçhanebaşından şehre girmiş ve bunlardan bir tanesi hemen halk taraftından telef edilmiştir.

Diğeri Selimiye doğru kaçmış ve bazı evlere girerek halkı telâşa düşürmüş bir kadını yaraladıktan sonra Kıyılı İstikametinden kırlara kaçmıştır.

Karabükte

Parti kongreleri bitti, halkın dilekleri tesbit edildi ve yeni idare heyeti seçildi

Karabük (Hususî) — Karabük Parti kongreleri Halk Partisi Kastamonu bölgesi müfettişi Kars mebusu Şerafettin Karacan'ın huzurunda yapılmıştır. Kongreye, Karabüke bağlı bütün ocak delegeleriyle muhtarlar ve kesif bir halk klaabaliği önünde başlanmıştır. İdare heyeti reisi Ekrem Kapralının geçen yıla aid başarılarla dolu çalışma raporu, nu okumasını okumasını müteakib nahiyeye bağlı ocakların bütçeleri birer birer tetkik ve tasdik edilmiştir. Bundan sonra halkın dilekleri ve ocaklardan gelen teklifler dinlenmiş ve bu hususta lâzımgelen kararlar alındıktan sonra yeni idare heyetinin seçimi yapılmıştır. Yeni idare heyeti reisliğine belediye reisi Bay Sadi Yaver Ataman, Asli azalıklara, Burhan Arat, Füzülî Erkol, İsmail Özkan, İbrahim Eş, Hacı Özbek, Muzaffer Tayşi seçilmişlerdir. Yeni idare heyeti tamamen yeni elemanlardan mürekkebedir. Kongreye müfettiş Şerafettin Karacan'ın yeni idare heyetine başarılar dileyen hitabesile son verilmiştir.

Resim Yeni idare heyeti reisi, belediye reisi Sadi Yaver Atamanı göstermektedir.

Mahrukat ofisi

(Baş tarafı 2 nci sayfada)

flsten mübayaa etmek istedikleri odun ve kömür ihtiyaçları kaymakamlıklarca Ofisten alınılacak (4) numaralı listelere ve Ofişçe verilecek talimata göre mahalle birliklerince tesbit ve karneleri tevzi ettirilir. Karneler dörder kuponludur ve kuponlar numaralıdır. Birinci tertib kömür karneleri 50 şer kiloluk 4 kuponu ve gene birinci tertib odun karneleri birer çekillik 4 kuponu muhtevirdir.

B — Her mahalleye tevzi oluncak odun ve kömürün listesi tevziden bir hafta evvel aid olduğu depoya gönderilir ve nahiy müdürleri bekçiler vasıtasile halkı vaziyetten haberdar eder.

C — Halk tayin edilen günlerde depolara müracaat ederek paralarını verir. Odun ve kömürlerini alır.

Dikkat:

1 — İstanbul Mahrukat Ofisi hükümetin verdiği sermaye ile odun ve kömür tüccarlarımızın yardımcı olarak çalışmış ve münhasıran açık kalan bütün ihtiyaçlarını karşılayacak surette muhtelif mevkilerde odun ve kömür stokları hazırlanmıştır. Bu hususta telâşa düşmeğe ve acele etmeğe mahal yoktur.

2 — Vatandaşlardan evlerinde ihtiyat yapacağız diye fazla miktarda odun ve kömür bulundurmağa heves etmemelerini istiyoruz. Bu suretle şehrin ihtiyacını tazyik etmemiş, sebepsiz olarak meydana bir darlık getirmemiş olacağız.

3 — Halkımızdan odun kömürü ihtihlakinde daha ziyade tasarruflu hareket etmelerini talep ediyoruz. Bu sene için kendi ormanlarımızdan istihsalî mümkün olanı yaptık ve açığımızı Bulgaristandan mübayaa etmek suretile temin eyledik. Bulgaryadan gelecek kömürün nakli zaman ve vasita işidir. Bu sebeble hariçten kömür tedarik edemeyecek vaziyette bulunan halkımızın kaydedilecekleri her ayki ihtiyacının mahallesindeki kömürçüde Ofis tarafından bulundurulacağını düşünmesini ve gerek mahrukat istihlakinde yapacağı tasarrufla ve gerekse Ofise ihtiyacını doğru söylemek ve her ay lüzumundan fazla kömür almamak suretile Ofisin bu vazifesini de kolaylaştırmasını talep ve rica ediyoruz.

Askerî vaziyet

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

si haberleri ile Vichyden yazılan 26 Eylül tarihli bir telgraf tetkik edilirse, bu müphem noktalar biraz dağılır gibi olur ve Almanlarla müttefiklerinin Kafkaslarda bu bir hafta zarfında bir yandan Grozny - Vilâdikafkas mıntakasını müdafaaya uğraşan Sovyet kuvvetlerini kuşatmak, bir yandan da Tuapse'ye ve Sohuna doğru sarmak hususunda çok esaslı terakkiler kaydetmeğe muvaffak oldukları göze çarpar.

Gerçekten, iki gün evvelki bir Berlin telgrafı, Kafkas dağlarının batı yarısında bulunan 4000 metre yüksekliğindeki tepelerin aşılmış olduğunu bildirmekte idi. Bu tepelerin aşılması demek Elbruz dağının ve Novorosiski limanının zaptedilmelerini müteakib Almanlarla müttefiklerinin boş durmayarak harekâtı Kafkas dağlarının şimal versanlarından cenub versanlarına intikal ettirmeleri, yani daha etraflı bir tabir ile Tuapse ile Sohuna giden dağ geçid ve yollarının daha müessir bir surette tehdidine başlamaları demektir.

Kezalik, Mozdok üzerinden Terek nehri boyunca Hazer denizine ve Vlâdikafkas üzerinden Grozny ve Bakûya giden demiryollarının telâki noktası olan Prochladny mevkii bundan bir müddet evvel Almanlar tarafından zaptedildikten sonra Alman ve müttefik kuvvetler biri şarka doğru Mozdok istikametinde, diğeri de cenubu şarkıye doğru Vlâdikafkas istikametinde iki ayrı kol halinde ilerlemeğe teşebbüs etmişler ve işte bu sıralarda idi, ki Sovyetlerin çok kuvvetli müstahkem mevzileri ve çok şiddetli karşı taarruzlarla müterafik cidden çetin müdafaaları ile karşılaşmışlardı. Sovyetlerin taarruzları, görüldüğüne göre Prochladny telâki noktasının geri alınmasını ve bu suretle bahsettiğimiz iki Alman kolunu birbirinden ayırmak gayesini istihdaf ediyordu ve eğer Sovyetler bu karşı taarruzlarında muvaffak olabilseydiler Almanlarla müttefiklerinin bu mıntakadaki durumları hayli güçleşebilirdi.

Fakat, Almanlar kendilerine en yakın olan Kafkas dağ bölgelerile Novorosiski navalisinden bu mıntakaya süratle takviye yetiştirmek ve bu takviyeleri Terek boyunca Mozdok üzerine cephe den sevkedecekleri yerde Terek nehrile bu nehrin şimal sahasına tesadüf eden Kuma nehrinin orta kısmı arasından ve en açık kanadlarındaki kollarını orta Terek cenub sahilinde ve Mozdokun 120 Km. kadar şimalinde kâin Vlâdimirovka şarkından Sovyetlerin ümid ve intizarları haricinde Mozdok şarkına ilerletmek suretile evvelâ Sovyet karşı taarruzlarını durdurmuşlar, ondan sonra da Sovyet kuvvetlerini Terek kavsi içindeki müdafa mevzilerini terk ile geri çekilmeğe mecbur ederek hem kendileri için çok tehlikeli olan bir vaziyeti önlemeğe, hem de Kafkas dağlarının hemen şimalindeki iki mühim Sovyet şehrine karşı olan tehlike ve tehdidi daha ciddi bir hale getirmeğe muvaffak olmuşlardır.

Alman başkomutanlığı icab ederse bir miktar kuvvet daha göndermek suretile Sovyet ordusu için en mühim bir hayat kaynağı olduğu kadar Sovyet camiası için de operatif ehemmiyeti pek büyük olan Kafkas dağları şimal kısmının tamamile birlikte cenub kısmını dahi kısa kadar eline geçirmeğe ve Sovyetleri bu mühim hayat kaynağından mahrum etmeğe azmetmiş gibi görünmektedir. Sovyetlerin buna mümanaata muvaffak olup olmayacaklarını önümüzdeki yakın günlerin olaylarından anlayacağız.

Stalingradta Alman ve Rus kuvvetleri şiddetli sokak muharebelerile yeni bir hamle daha yaparak ve Sovyetlerin şehrin şimal kısmındaki Alman çemberine karşı yapmakta devam ettikleri yardım taarruzlarını da yeniden püskürterek şehrin merkezindeki birçok bina bloklarile birlikte eski belediye binasını işgal etmişler ve bu suretle bu merkez kısmında da Volga kıyılarına varmağa muvaffak olmuşlardır. Bu hal, Sovyetlerin bütün

Bir ana çıldırarak yavrusunu boğdu

[Baş tarafı 1 inci sayfada]

Bu yürekler acısı faciannın cereyan şekli şöyledir:

Döngel köyünde 33 yaşında Şaban karısı Hacer isiminde genç bir kadın ve 3 yaşında Elmas isiminde bir de kızı vardır. Evvelki akşam kocası Şaban eve geç gelmiş ve gece karanlıkta oda içinde ayağına bir cisim takılmıştır. Bu cismin çocuğu olduğunu görerek annesine seslenmiş, cevap alamamış, elleri kana bulanınca çocuğu ay ışığına çıkarmış, ölü olduğunu dehşetle görmüş:

— Çocuğumu kesmişler! diye avaz avaz haykırmağa başlamıştır. Annesi Haceri aramışlar, bulamamışlar, dağa kaçığını öğrenince peşine düşmüşler ve ertesi sabah muhtarın evinin önünde bu genç kadını anormal bir şekilde görmüşlerdir. Kadın çocuğu öldürdüğünü bilmemekte:

— Yılanları geberttim! demektedir. Bu durumu şüpheyi uyandırmış, Hacerin deli olması ihtimali üzerinde durulmuştur. Hacer yavrusu Elmasa nacak denilen bir nevi kazma ile hücum etmiş ve boğazını sıkarak boğmuştur. Tahkikata C. M. Umumi muavinlerimizden Seyfettin el koymuştur. Katil anne tıbbi adliye gönderilecektir.

ZAYİ — Eminönü askerlik şubesinden aldığım askerî terhis tezkerem kaybettim. Yenisi çıkıncaya kadar cesdinin hükmü yoktur.

329 tevellüdümü Sabahaddin Gürcan

gayretlerine rağmen Stalingradın hergün mukavemetinden bir miktarının daha eksildiğini göstermesi itibarile şüphesiz çok mühimdir.

Merkez mıntakasına gelince: Dünkü Alman tebliğinin Alman ordusu kıt'aları ile Alman muhafaza kıt'alarının şiddetli mukavemetlere rağmen birçok meskün mahalleri zapta muvaffak olduklarını bildirmesi bu mıntakada başlamış olan Alman taarruzunun terakki etmekte olduğunu bir işaret saymak pek yanlış bir şey olmaz. K. D.

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

BU SABAHKI HABERLER

Grozny ve Ordzonnikidze'ye karşı Aiman tazyiki gittikçe artıyor

Vişi, 27 (Radyo) — Tuapse, Grozny ve Ordzonnikidze üzerlerine Alman tazyik ve tehdidi bütünü artmaktadır.

Saratovun bombardmanı
Vişi, 27 (Radyo) — Saratov şehrinin durmadan Alman tayyareleri tarafından bombardmanı çok ehemmiyetli bir askeri hâdisedir. Almanlar bu suretle Stalingradı bütünü tecriid etmek istiyorlar.

Stalingradta vaziyet
Vişi, 27 (Radyo) — Stalingrad muharebesi yavaş fakat kat'i bir surette Almanlar lehine

Atlantikte Alman, Japon ve İtalyan donanmaları

Bu donanmalar birleştiği takdirde müttfiklerin vaziyeti vahim olacaktır, Japonlar ve İtalyanlar ne diyorlar?

Roma, 27 (Radyo) — Atlantikte Japon harp gemilerinin vürudundan bahseden Messagero gazetesi bu hâdisenin siyasi ve sevkulceyi ehemmiyetini teberrüz ettirmektedir. Bu gazeteğe göre İngiltere ve Amerika için hayati bir ehemmiyeti haiz olan Atlantik Okyanusunda Japon donanması Alman ve İtalyan donanmalarının teşriki mesealleri semeresi pek yakında kendisini hissettirecektir. Esasen Atlantik Okyanusunda pek nazik bir devrede bulunan İngiliz ve Amerikan bahriyelerinin vaziyeti bütünü vehamete uğrayacak ve artık dayanılmaz bir hale gelecektir.

İngiltere için yeni darbe
Berlin, 27 (Radyo) — Madridde çıkan Informaciones gazetesi Japon harp cüzütalarının Atlantik gelmeleri hakkında yazmış olduğu bir makalede bu hâdisenin İngiltere için yeni bir darbe teşkil edeceğini belirtmiştir.

Be. lin, 27 (Radyo) — Japon harp gemilerinin Atlantik Okyanosuna gelmiş olmaları keyfiyeti Japon basını tarafından fevkalâde bir surette tebarüz ettirilmektedir. Bütün Japon basını bu hâdiseye ile meşgul olmaktadır.

Mühim bir Japon gazetesi yazdığı makalede şunları söylemektedir: «Her iki donanmanın teşriki mesaisi Mihver darbe kuvvetinin şiddetini arttıracaktır.» Nişinşi gazetesi ise bu hâdiseyi «harbin dönüm noktası» olarak telâkki etmektedir.

Almanlar Rusyada bu kış sıkıntı çekmeyeceklermiş

Roma, 27 (A.A.) — Bir İtalyan gazetesinin yazdığına göre şark cephesinde Alman askerleri bu kış daha iyi şerait altında geçireceklerdir. Geçen kış Almanları tam taarruz halinde bulmuştu. Bu yıl durum çok kuvvetlidir. Almanlar gerek şimalde gerek merkezde mevzilerini tanzim etmişlerdir. Almanların kış cephesi evvelkinden çok daha sağlam bir haldedir.

Büyük Amiral Barbarosu bugün merasimle anıyoruz

(Baş tarafı 1 inci sayfada)
parti, liman ve diğer teşekküller namına türbeye çelenkler konuluyordu. Çelenkler konulduktan sonra tesbit edilen programa göre; iki manga tarafından havaya üçer üçer atılacak ve büyük denizcinin ruhuna tazizen bir dakika süktü edilecektir.

Bunu müteakib Beşiktaş kaymakamı ve bir deniz subayı tarafından hitabeler irad olunacak ve gündüz merasimi bu suretle nihayetlenmektedir. Gece Barla-ros türbesi belediye tarafından

inkızaft etmektedir. Şehri müdafaa eden Sovyet kuvvetlerinin mühim bir kısmı kaybedilmiştir. Pek müşkül bir surette erkaz ve mühim ve takviye alabilmektedirler.

Londraya göre
Londra, 27 (A.A.) — Stalingrad muharebesi aynı şiddetle devam etmektedir. Amansız bombardmanı rağmen şehir dayanmaktadır. Müdafiler mühimmat, gıda almaktadırlar. Yalnız mahalle ve sokaklar için değil, fakat her ev için ayrı ayrı çarşımlar yapılmaktadır.

Kendi askerlerini yaralamak korkusu Almanlar pike tayyareleri kullanmıyorlar. Almanlar şehir dahilinde bazı binalardan

Mihver deniz kuvvetleri Hazer denizine girdiler mi?

Nevyork 26 (A.A.) — Berlin, Alman ve İtalyan torpidolarının Hazer denizine geçtiklerini ihbar etmektedir. Berline göre bu gemiler Hazer denizini Karadenize birleştiren kanaldan geçmiştir. Orada Sovyet donanmasına mensub gemilere taarruz etmişlerdir. Steptinger General Anzeiger gazetesinde Alman deniz subaylarından yüzbaşı Widemann bu suretle Hazer denizine torpidolar gönderilmesi mümkün olduğunu temin etmektedir. Bu subaya göre, Sovyet filosu bu iç denize iltica etmek için kısmen bu kanaldan geçmiştir. Bu hareket kanal henüz muharebe bölgesine dahil olmadığı bir sırada yapılmıştır. Halbuki Almanların Sovyetlere taarruz ettikleri aylarda inşa halinde bulunan bu kanalin gemiler için müsaid bir geçit olup olmayacağını Ruslardan başka kimse bilmemektedir.

Memurlara tercihan kömür verilmesine dair talimatname

(Baş tarafı 1 inci sayfada)
leri kömürün mevcut imkânlarla telifi mümkün olmayacak miktarda balığ olduğu anlaşıldığından bir müddettenberi kömür bedellerinin tahsili ve yeniden ordino kesilmesi muameleleri durdurulmuştur. Bununla beraber imkân nisbetinde bu ihtiyaçların karşılanabilmesi maksadile ihtiyaç erbabının verecekleri beyannamelerinin Eylül sonuna kadar devam edilmesi kararlaştırılmıştır. Ancak Eylül sonuna kadar beyanname ile müraacaat etmiş ve edecek olan henüz paralarını yatırmamış bulunan memurların kömür tedariki vesilesile işlerinden zaman zaman uzaklaşmalarına mahal kalmamak üzere bunlara aid taleplerin aşağıdaki şartlar dairesinde işafi İktisad Vekâletince uygun görülmüştür. Bu kolaylıklardan memur ve mensubları, askeri ve mülki dairelerde, Cumhuriyet Halk Partisi, Kızılay, Çocuk Esirgeme Kurumu, resmi ve hususi bankalar gibi âdeme hizmetini gören müesseselerin daimi memur ve müstahdemlerinden olanların ikametgâhi münhasıran kök kömürü sobasile ısınmak ihtiyacında olanlardan soba mevcut olduğu halde henüz kömürünü tedarik edememiş olanlar, kömürlerini münhasıran bu vesaitte kullanmak şartile faydalanabileceklerdir.

Kaloriferli binaların kömürleri hususî şiddetinden temin edildiğinden gerek bu gibi bina sahiplerine, gerek bu binalarda oturanlara memur da olsa bu usulün şumulu olmayacaktır.

tenvir edilecek, ayrıca Halkevi-lerinde Barbarosun hayatı, menkıbeleri ve dünya denizcilik tarihindeki sanlı mevkînin tebarüzü

atılmışlardır. Bir bölgede ise bir miktar ilerlemişlerdir.

Mozdokta Ruslar Grozny yolunda Almanları hâlâ durdurmaktadırlar.

Almanlar Karadenizde Tuapseye doğru ilerlemeğe uğraşmaktadırlar.

Sinyavinoda Almanlar son zamanlarda Rusların eline geçen mevzileri almak için taarruzlar yapmaktadırlar.

Sovyet tebliği
Londra, 27 (A.A.) — Bu gece nesredilen Sovyet tebliği: 26 Eylülde Stalingrad, Mozdok ve Sinyavinoda şiddetli çarşımlar cereyan etmiştir.

Diğer cepelerde maddî değişiklik olmamıştır.

Üçlü paktın yıldönümü

(Baş tarafı 1 inci sayfada)
riciye nazırı von Ribbentrop, Alman millet ve hükümeti namına, bu paktla Almanyanın müttfikleri olmuş olan milletleri selâmlamış ve ezümle şöyle demiştir:

Üçlü paktı imzalamakla, harbin Avrupada genişlemesine mâni olmak, sulhun tesisini kolaylaştırmak ve adaletle istinad eden yeni dünya nizamını kurmak kanaatindeyiz.

Gerçekleşmiş İttifakların en kuvvetlisi olan üçlü pakt, bugünkü mücadelede zaferle neticelendikten sonra dünya nizamının temelini teşkil edecek ve uzun bir zaman milletlerimizin barış içinde çalışmalarını temin edecektir.

Roma 26 (A.A.) — Üçlü paktı imzalaması yıldönümü münasebetile hariciye nazırı kont Ciano radyo ile nesredilen bir mesajında şöyle demiştir:

Dünya nizamı için adalet ve haklı bir sulha dair olan arzularını gerçekleştirmek. Bu arzular bizi idare eden şeflerin ulvî gayesile tebcil edilmiştir. Onların dehalatı ve Avrupa ordularının zaferi bu âdil sulhu muhakkak surette beşeriyete kazandıracaktır.

Yarıncı dünyada Rusyanın rolü

(Baş tarafı 1 inci sayfada)
Litvinofo göre, demokrat gazetecilerinin en mühim vazifesi harb sonrası dünyasının kuruluşu hakkındaki Rusyanın lyl niyetler beslemesine dair yapılan propagandanın zehirli tesirlerle mücadele etmektir.

«LAKONGA» nın unutulmaz yıldızı

JUDY GARLAND'ın

George Murphy

ve

Gharles Winniger

ile beraber pek parlak bir tarzda yaratmış, hissi ve müessir bir mevzuda

KÜÇÜK NELLİE

CAZ - SWING

Filminde BU HAFTA

SARAY

SİNEMA SEYİRCİLERİNİ GAŞYETMEKTEDİR

Bugün saat 11 de tenzilâtli matine

Suikasd davası temyizde

Ankara 26 (Hususi) — Temyiz birinci ceza dairesinde bugün saat 9,15 de von Papene suikasd maznunlarının mürafaası yapılmıştır. Riyaset makamını Halil Özgörek, müddeiumumi makamını da başmuavin İbrahim Nafiz Çağlayan işgal ediyordu. Salonda yerli, ecnebi ajanlar ve basın müessillerile meraklı bir dinleyici kümesi hazır bulunmaktaydı.

Reis, usulün 618 inci maddesine tevfiikan suçlu Pavlofla Kornilofa, kendilerinin bizzat mahkemeye gelmelerine kanuni imkân bulunmadığı ve kendilerine birer müdafî tayin etmeleri icab ettiği tebliğ edilmiş olmasına rağmen iki suçlunun şifahi beyanatlarının dinlenmesinde ısrar ettikleri ve Abdürrahmanın müdafîi avukat Şakir Ziya da Ankara barosundan çıkarılmış olduğu cihetle, müddeiumuminin bu hususta mütalesasını sordu.

Müddeiumumi muavini, usulün 318 inci maddesi sarih olduğundan duruşmasız tetkikata devam edilmesini beyan etti.

Mahkeme heyeti müzakereden sonra duruşmanın evrak üzerinde yapılmasına karar verdi.

Stalingrad parti binalarını Almanlar zaptettiler

(Baş tarafı 1 inci sayfada)
nin istasyon tesislerini ve petrol depolarını yakmışlardır.

Voronej civarında muharebeler devam etmektedir.

Cepenin merkez kesiminde ordu teşkilleri ve askerler düşmanın inadlı mukavemetine rağmen birkaç mahalli zaptetmişlerdir.

Düşmanın İmen gölünün cenubu şarkisinde yaptığı mevzii taarruzlar akim kalmıştır.

2160 tayyare düşürülmüş
Berlin 26 (A.A.) — D. N. B. ajansının askeri bir kaynaktan öğrendiğine göre, Eylül ayının ilk 24 gününde Alman hava kuvvetleri topyekün 2160 Rus uçağı tahrib etmişlerdir. Bu sayıya uçak savar toplarının düşürdüğü uçaklar dahil değildir.

Sovyet tebliği
Moskova 26 (A.A.) — Sovyet tebliğinin ekinde şöyle denilmektedir:

Stalingrad bölgesinde muharebeler şiddetle devam etmektedir. İnadlı çarşımlar neticesinde sokaklarda 10 düşman tankı tahrib edilmiş ve 286 Alman öldürülmüştür.

Stalingrad bölgesinin başka bir kesiminde Alman taarruzları geri püskürtülmüş ve bir Alman bölüğü yok edilmiştir.

Stalingradın şimali garbisinde birkaç Alman taarruzu ağır kayıplarla geri püskürtülmüştür. Başka bir kesimde Sovyet kit'aları düşmanı geri atmışlar ve 600 Alman öldürerek stratejik ehemmiyette bir mevzii işgal etmişlerdir.

Bugün

ŞARK

Sinemasında Herkesin hoşuna giden, hakkı hayattan alınmış, hakiki bir hayat ve irtisab romanı

HAYAT YOLU

(Annelie) Saheserini mutlaka görünüz. Baş rollerde: LUISE ULLRICH ve WERNER KRAUS

Bugün saat 11 de tenzilâtli matine

RAŞİD RIZA TIYATROSU

Halide Pişkin beraber Bu gece (21.30) da Harbiye, Belvü Bahçesinde alaturka kısmında BİR AŞIK LAZİM

Vodvil 3. perde

Ertuğrul Sadı Tek tiyatrosu

Bu gece Beşiktaşta Yeni Sen sinemasında

«LAKONGA» nın unutulmaz yıldızı

SİVAŞET İLE ALEMİNDE

Bugünkü Hindistan - İngiliz münasebetleri

Hindistan ile İngiltere arasında münasebetlerin ne kadar gerginleşmiş olduğunu ve bu girift davada Gandinin oynadığı rolün ehemmiyeti birçoklarımız için haklı bir soru mevzuudur. Hind - İngiliz münasebetlerinin tarihçesi eski ve karışık. Bunda, fena huylu ve haris bir takım İngiliz sermayedarlarının da mes'uliyet hissesi bulunduğu şüphesizdir.

Hindistanda İngilizlere karşı ilk mukavemet fikirleri 1890 senesinde başlar. O sıralarda Gandi İngilterede hukuk tahsilini bitirmiş ve memleketine dönerek avukatlığa başlamış bulunuyordu. Bir iddiaya göre Gandinin o senelerde senelik kazancı 5-6 bin İngiliz lirasına yükseliyordu.

Hindistanda kâfi kazanç temin edemeyen bir kısım Hindliler, cenubi Afrika madenlerinin gösterdiği büyük inkızaflar karşısında o taraflara hicret etmişlerdi. Bir müddet sonra bu amele fena muamele görmeye başladılar. Hatta gündelikleri bile muayyen bir miktar üzerinden ve mecburi olarak tesbit edilirdi.

Sayıları 100-200 bini bulan bu amele, Gandinin şöretini duydu ve onu Hindistandan cenubi Afrika'ya davet ederek haklarını müdafaaasına memur etti. Gandinin hukuki cepheden başlayıp siyasi cepheye karar kılan mücadelesi işte bu davetle başlamıştır.

Gandi cenubi Afrikada çok fena bir muamele gördü. Onu otellere bile kabul etmediler ve nihayet hapse atıldılar. Cenubi Afrikadaki Hind amelesinin teşkilâtlandırılması işte böyle müşkül şartlar içinde ve Gandinin hapishaneden verdiği talimatlarla temin edildi. Gandi, bunlara pasif mukavemet tavsiye ediyordu. Onun bu tavsiyesi üzerine cenubi Afrika tezgâhları faaliyetlerini durdurdular. Hindli amele kendi giyeceğini kendi yapmaya başladı ve bunun üzerine cenubi Afrika hükümeti daha âdil kararlar almayı mecbur kaldı. Gandi bundan sonra Hindistana döndü. Aynı hareket orada da başladı. Gandi hapse mahkûm edildi. Fa-

kat pasif mukavemet sarılmadı. Hergün binlerce insan Gandinin yattığı hapishanenin önüne geliyor ve onun için dualar ediyorlardı. İki senelik bir mevkufiyetten sonra Gandi birdenbire hastalandı. Bu hal Hind hükümetini telâşa düşürdü. Çünkü Gandinin ölümü anı bir ihtilâl hareketi intaç edebilirdi. Bu sebebledir ki apandisitten muztarib olan Gandi dikkatli bir ameliyattan sonra serbest bırakıldı. Bu arada da Hind amelesi lehine bazı haklar koparmaya muvaffak oldu.

O gün bugün kendi menfaati için hiçbir şey yapmayan Gandi, bütün hayatını vatandaşları uğruna vakfetti ve birbirine şiddetle zıd yüzlerce ayrı dil konuşan insanları, Hindistan fikri etrafında toplama muvaffak oldu. O sebebledir ki bugün Japon orduları Hindistan kapılarını dayandırdıkları halde bile Gandiye inanmış hiçbir Hindlide zerre kadar telâş eseri göremezsiniz. Çünkü onlar şöyle düşünmektedirler:

Japonlar İngilizlerin peşinden geliyorlar. Onlar gitsin, Japonlar gelmezler!

Buna Umumi Harbde yapılan vâdelerin şimdiye kadar yerine getirilememiş olduğunu da ilâ ve ederse Hindistanın umumi hissiyatının mahiyetini hakkında kabataslak bir fikir edinmiş oluruz. — ★★

Hububat alım ve satımı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)
rılan hububatın yüzde yetmiş beşi teslim edildiği halde hububat alım ve satımının serbest bırakılmadığını öğrenen Ticaret Vekâlet umumi müfettişliklere ve bîlümum valiliklere telgrafla bir tamim göndermiştir.

Bu tamimde hükümete borçlandırılan hububatın yüzde yetmiş beşinin teslim edildiği kaza ve nahiyelerde vakit kaybetmeden ve hiç bir istizana mahal kalmadan hububat alım ve satımının serbest bırakılması K. 336 sayılı karar muktezasından ol-duğuna işaret edilerek bu yolda muamele ifası ve serbest bırakılan kaza ve nahiyelerin Vekâlete bildirilmesi lüzumuna işaret edilmiştir.

Bugün TAKSİM Sinemasında
YENİ VE ÇOK GÜZEL 2 FİLM BİRDEN:
Parisin Son Günleri
REX HARRISON — KAREN VERNE tarafından oynanmış macera ve casusluk filmi
KAPTI KAÇTI
(Hurry Charlie)
Neş'eli ve gülmüçlü bir komedi filmi.
Bugün saat 11 de tenzilâtli matine

AŞKIN KUDRETİNİ... LÜKSÜN İHTİŞAMINI... HEYECANIN ZEVKİNİ TOPLIYAN BÜYÜK FİLM
Bugün LALE Sinemasında
MEMNU MEYVA
Barbara STANWYCK — Henry FONDA'nın Dünya cennetinde yaşadıkları en güzel aşk, bütün seyredenleri mesteden en güzel filmidir.
Programa ilâve: WALT DİSNEY'in renkli MİKİSİ
Bugün saat 11 de tenzilâtli matine

Bu Hafta SÜMER Sineması
Meşhur Kitarist ALBERTO VILA'nın MAUREEN O'HARA ile Beraber Çevirdikleri
BUENOS AYRES
(TANGOLAR ÜLKESİ)
Güzel danslar ve nefis şarkılar filmi büyük muvaffakiyetlerle göstermektedir. Siz de mutlaka bu güzel filmi görünüz.
Bugün saat 11 de tenzilâtli matine

Bayazıdda: MARMARA Sineması üstünde
MARMARA GAZİNOSU
Buzu kapalı gişe bira, inhisar sarabı, hâlis kahve, alakart yemek ve tablodot, mükerremet servisi.
Marmara ve Aduların manzaralarını açık darağa ve kapalı salonlarında seyredilebilen ve hoş bir vakit geçirilen alle gazinosudur.

Yabancı Memleketlere Talebe Gönderilecek

İktisat Vekâletinden:

Maden, İzabe, makine, elektrik ve kimya yüksek mühendisi yetiştirilmek ve bunlardan bir kısmına mensucat ve kâğıd ihtisası yaptırılmak üzere müsabaka imtihanı ile yabancı memleketlere 60 erkek talebe gönderilecektir.

1.) Müsabaka imtihanına gireceklerin aşağıdaki şartları haiz olmaları lazımdır:

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı ve Türk ırkından bulunmak,
- 17 yaşını bitirmiş, 25 yaşını geçmemiş olmak,
- İyi hal ve ahlak sahibi olmak (1941-1942 ders yılında mekteb müdâvâmî olmıyanlar doğruluk kâğıdı ibraz edeceklerdir.)
- Bulaşıcı hastalıklarla malûl olmamak, sıhhatî tam olmak, bünyesi mühendislik yapmağa ve madene tefrik edilecekler için ocaklarda çalışmağa müsaid bulunmak,
- Lise olgunluk diplomasını ibraz etmek veya bu derecede tahsil gördüğü Maarif Vekillîğince tasdik edilmek.

2.) Birinci maddede yazılı evsafı haiz olan taliblerin Ankara'da M. T. A. Enstitüsü Genel Direktörlüğüne ve İstanbul'da Sümerbank İstanbul Şubesine bir istida ile 21/10/1942 akşamına kadar müracaat etmiş olmaları lazımdır; İstidada yukarıda yazılı tahsil kollarından hangisinin takib edilmek istenildiği tasrlı edilecektir;

3.) İstidada aşağıda yazılı vesak bağlanacaktır:

- Nüfus hüviyet cüzdanı veya sureti
  - Mekteb diploması veya vesikası
  - İyi hal kâğıdı
  - 4 adet 6x9 eb'adında fotoğraf
- 4.) İmtihan 26.10.1942 tarihinde Ankara'da M. T. A. Enstitüsü Genel Direktörlüğünde ve İstanbul'da Sümerbank İstanbul Şubesinde yapılacaktır.

5.) İmtihana girmek şartlarını haiz olup vesakî tam olarak vermiş bulunanların 23/10/1942 tarihinde sıhhi muayeneleri icra edileceğinden bu tarihte saat dokuzda Ankara'da M. T. A. Enstitüsü Genel Direktörlüğünde ve İstanbul'da Sümerbank İstanbul Şubesinde bulunmaları şarttır.

6.) İmtihan aşağıda yazılı derslerden yapılacaktır:

- Cebir,
- Geometri,
- Aritmetik,
- Trigonometri,
- Fizik,
- Kimya,
- Ecnebi dil (bilgilerine göre, fransızca, almanca, ingilizce).

7.) İmtihanda muvaffak olanlar birinci maddede yazılı tahsil kollarına ayrılacaklardır. Tefrik hakkı imtihan heyetinin salâhiyeti dahilinde olup bu tefrik taliblerin istedikleri kollar da mümkün merite nazarı itibara alınmak suretiyle imtihanda göserecekleri muvaffakiyete ve sıhhi muayenelerinin verdiği neticeye göre yapılacaktır.

Heyetin vereceği kararı kabul etmeyenler gönderilmeyecektir.

8.) Maden mühendisliği için tefrik edilenler tahsillerini M. T. A. Enstitü nezaretinde yapacaklardır. Bunlar:

- Ecnebi memlekete gönderilmeden evvel Zonguldak maden ocakları dahilinde en az 9 ay çalıştırılacak ve yevmiye 150 kuruş alacaklardır.
- Talebe akşamları yabancı dil dersi görecektir ve 9 ayın bitiminde ameli çalışmadan iyi not alanlar yabancı dilden imtihana tâbi tutulacak ve ehliyet gösterenler yüksek tahsil için yabancı memleketlere gönderilecektir.
- Staj devresinde talebe kazancı ile geçecek, dilediği yerde ikamet edebilecek ve ancak fevkalâde istidadları görülür ve fakir oldukları anlaşılanlara ayrıca her ay on liraya kadar nakdi yardım yapılacaktır.
- Stajda ve lisanda muvaffak olanlar arzu ettikleri takdirde yatılı ve parasız olan Zonguldak Maden Teknisyen Mektebinin ikinci sınıfına imtihanızsız alınarak aynı ders senesi sonunda ikinci ve üçüncü sınıfların imtihanlarını birden verip dördüncü sınıfa terfi edebilecekler ve bu sınıfta ikmal ile «Maden Teknisyen» ünvanı ile mektebdan mezun olanlar, devlet barmeninde 30 lira aslı maaşla işe alınabileceklerdir.

9.) Madenden başka mühendislikler için tefrik edilecekler doğru dan doğruya yabancı memleketlere gönderilecekler ve Sümerbankın tayin edeceği program dahilinde ve Sümerbank hesabına tahsil edeceklerdir.

10.) Talebeler avdetlerinde tahsillerinin iki misli müddetle hizmet edeceklerine ve aksi takdirde tahsil masraflarını faizle defaten ödeyeceklerine dair müteselsil kefilî bir taahhüdname vereceklerdir.

11.) Ankara ve İstanbul'da diğer yerlerden imtihan için gelenlerden imtihanda muvaffak olanlara geliş ve dönüş yol paraları verilecektir.

12.) Maden Tetkik ve Arama Enstitüsünün, yabancı memleketlere talebe gönderilmesine dair olup, evvelce yapılan ilânı işbu ilânla birleştirilmiş olduğundan buradakilerine aykırı şartları hükümsüzdür.

İstanbul Lise Er Alım Satım Komisyonu Reisliğinden:

Cins	Fiyatı Kr.	Mikdarı Kilo	İlk teminatı Lira	Şartname bedeli Kuruş
Dağbaşı eti	145	24000		
Karaman eti	135	34500	6662.50	541
Sığır eti	125	21500		

Komisyonumuza bağlı 6 yatılı lisenin 1942/1 nci Teşrin, 2 nci Teşrin ve 1 nci Kânun ayları ihtiyacı olan ve müfredatı yukarıda yazılı etleri kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konmuştur. Eksiltme 29/IX/1942 Salı günü saat 15 de Beyoğlunda Liseler Satım Alma Komisyonu binasında yapılacaktır. İstekliler teminat makbuzu, 1942 yılı Ticaret Odası vesikası ve tekliflerini havi kapalı zarflarını sözü geçen saatlerden bir saat evveline kadar komisyon reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri. Postada olacak geçikmeler kabul edilmez. Teminat yatırmak ve şartnameyi almak isteyenlerin Galatasaray Lisesinde komisyon kâtipliğine müracaat etmeleri. «9771»

TÜRK BAYANLARI

Biçli - Dikiş TERAKKİ YURDU

Biçli ve dikiş hiç bilmeyenlere 9, bilenlere 6 ve dikiş bily makas, tar olmak isteyenlere 3 ayda bütün inceleme ve teferrüatle esaslı surette öğretir. Tasdikli diploma verir. Talebe kaydına başlanmıştır. Cumartesi ve Pazardan maada saat 9-12 ve 14-17 ye kadar Al - tınbakkal Babil caddesi No. 63

Dr. İbrahim Denker

Balıklı Hastanesi Dahiliye Müte, hassası. Her gün saat 15 ten sonra Beyoğlu - Ağaçsallı, Sakızağacı caddesi Cöplükçeşme sokak No. 13
Telefon: 42468.

ADEMİ İKTİDAR VE BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI

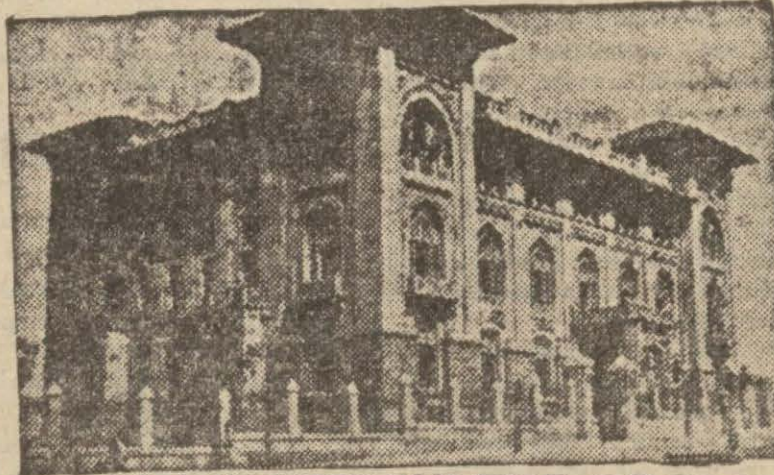
FORTOBİN

S. İ. MUAYENET VEKÂLETİNİN RUHSATINI HAİZDİR
HER ECZANEDE BULUNUR POSTA KUTUSU 228
REÇETE İLE SATILIR

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888
Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265
Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

PARA BIRIKTIRENLERE 28.800 LIRA İKRAMIYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kura ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 Adet 1000 Lira	4,000 Lira
4 » 500 »	2,000 »
4 » 250 »	1,000 »
40 » 100 »	4,000 »
100 » 50 »	5,000 »
120 » 40 »	4,800 »
160 » 20 »	3,200 »

Dikkat: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmüşlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazla ile verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Birinci kânun tarihlerinde çekilecektir.

Nafia Vekâletinden:

Eksiltmeye konulan iş:

1 - Su İşleri İkinci Şube Müdürlüğü bölgesi içinde bulunan Kırkağaç ovasını Bakırçay ve Çendidere feyzanlarından kurtarmak maksadıyla yapılacak hafriyat ve sınaî imalat inşaatı.

Tahmin edilen keşif bedeli fiat vahidi esaslı üzerinden «706.634» lira 71 kuruştur.

2 - Eksiltme 5.10.942 tarihine rastlayan Pazartesi-günü saat 15 de Ankara'da Su İşleri Reisliği binası içinde toplanan Su Eksiltme Komisyonu odasında kapalı zarf usulü yapılacaktır.

3 - İstekliler eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi, umumî su işleri fennî şartnamesi ile hususî ve fennî şartnameleri ve projeleri «35» lira «33» kuruş karşılığında Su İşleri Reisliğinden alabilirler.

4 - Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin «32.015» lira «39» kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı gündün en az üç gün evvel bir dilekçe ile Nafia Vekâletine müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı göstermeleri şarttır.

Bu müddet içinde vesika isteginde bulunmayanlar eksiltmeye giremezler.

5 - İsteklilerin teklif mektuplarını ikinci maddede yazılı saatlerden bir saat öncesine kadar Su İşleri Reisliğine makbuz karşılığında vermeleri lazımdır. Postada olan geçikmeler kabul edilmez. «7640» «9708»

DEMİR SANAYİ Lt. Şt. DEN

Fabrikamızda iyi ücretlerle Tornacı, Tesviyeci, Kaynakçı ve pres işçileri alınacaktır. Taliblerin Rızapaşa yolunda (26) numaraya müracaatları.

Eskişehir Tayyare Fabrikası Genel Direktörlüğünden:

Fabrikamız kadrosunda açık bulunan tabib yerine 3656 sayılı barem kanunu çerçevesinde dahilinde asgari «170» azami «260» lira aylık ücretle bir tabib alınacaktır. Alınacak tabibin iç hastalıkların mütehassısı olması şayanı ter, cih olduğu gibi bütün zamanını fabrikaya hasretmesi şarttır. İsteklilerin istida ve yeterindeki vesikalarla beraber Genel Direktörlüğe müracaat etmeleri ilân olunur. «10227»

Devlet denizyolları işletme umum müdürlüğünden:

İşletmemizde 100 lira kadro ücretli bir tebrîk makinistliği münhaldir. Buraya 3888 ve 3656 sayılı kanun hükümleri dahilinde makinist alınacaktır.

Taliblerin tekniği vesikalarla birlikte İşletmemiz Zat İşleri Müdürlüğüne müracaatları lüzumu ilân olunur. (173)

NEVROZİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizma

Nevralji, Kırıklık ve Bütün Ağrılarınızı Derhal Keser
İCABINDA GÜNDE 3 KAŞE ALINABİLİR

İZMİR KURTULUŞ Cam ve Şişe Fabrikası

SADIK GÜRTUNCA

Memleket sanayinde büyük bir eser olan fabrikamız her türlü modern teknikte tekâmül ederek büyük ihtiyaçlara cevap vermeye başlamıştır.

SİPARİŞ KABUL EDİLİR

Lamba, Lamba şişesi, Sırahı, Kavanoz Çay ve Su bardağı ve bütün züccaciye... Adres: İzmir Gaziler caddesi No. 212 Telefon 3732..
Telgraf adresi: Kur Cam

Dikkat: İzmir Kurtuluş cam fabrikası sahibi Sadık Gürtunca fabrikasına, kurduğunu olduğu muazzam ocaklar sayesinde pencere camları da imal etmeye muvaffak olmuşur. Fabrikada pencere camlarını imal etmek için her eb'adda kamplar hazırlanmıştır. Fabrika imal ettiği camları yurdumuzun en kıyıda köşelerine kadar sevketmeye amade olduğu gibi sayın müşterilerinin siparişlerini vesika vesaire gibi muamelelere ihtiyaç göstermeksizin deruhde etmektedir.

Resmî dairelerin ilân işleri

Hakkında mühim bir

Tebliğ

Şimdiye kadar resmî dairelerin ilânlarının neşrine tavassut eden merkezi İstanbul'da Erzurum Hanındaki (Türk Maarif Cemiyeti Resmî İlan İşleri Bürosu Limited Şirketi) tasfiye halindedir.

Ticaret kanununun 232 nci maddesi mucibince mahkemenin tasvibine iktiran etmiş bir şürekâ kararı olmadığından Erzurum Hanındaki Şirketin muamelâta devamı kabil değildir. Bu sebeple ilânlarımızın doğrudan doğruya

İSTANBUL ANKARA CADDESİNDE
KAYA HANINDAKİ

Türk Basın Birliği ve Ortakları Resmî ilânlar Kollektif Şirketine

gönderilmesini rica ederiz. Şimdiye kadar Erzurum Hanındaki Şirkete gönderilen ilânlarımızın da Şirketimize tevdi edilmesinin bildirilmesini tavsiye ederiz.

PARA PARAYI ÇEKER

T. İŞ BANKASI

KURUŞ TASARRUF

T. İŞ BANKASI K. TASARRUF HESAPLARI

2 ikinciteğrin

Kesidesine ayrılan ikramiyeler:

1 adet 1000 liralık
1 » 500 »
3 » 250 »
14 » 100 »
10 » 50 »
60 » 25 »
60 » 10 »

İLK - ORTA - LİSE

Kız Erkek İstiklâl Lisesi

Talebe kaydı için her gün müracaat edilebilir.
SEHZADEBAŞI, POLİS KARAKOLU ARKASI
Telefon: 22534